

Uddrag af Henrik Pontoppidans Lykke-Per

(Tekst B)

I Grunden undrede det ham, at han endnu saa levende erindrede sig disse gamle Tildragelser, som dog intetsomhelst betød for ham længer. Han vilde i hvert Fald ikke erkende, at Hjemmet og dets triste Minder havde nogen Magt over ham mere. Han var sig bevidst kun undtagelsesvis at have beskæftiget sig med denne Fortid, der i Aarenes Løb var ligesom dukket ned under hans Livs Horisont.

Tidlig paa Formiddagen naaede han den lille By i et klart Oktobersolskin.

Hans Skikkelse vakte paa Grund af hans Klædedragt en vis Opsigt paa Perronen. Han bar en musegraa, silkeforet Rejsefrakke med lange Skøder og brede Fløjlsopslag paa Hals og Arme. Paa det mørke, tætklippede Hoved sad en skotsk Rejsehue, og under de – efter Tidens nyeste Mode – højt opsmøgede Benklæder saaes lysegraa Gamasjer. Hans Haandkuffert, Hattefutteral og øvrige Rejseudstyr var dertil af første Sort og skinnede af Nyhed.

Da Broderen saae Per staa der og forhandle med Hotelkarlen, blev han aabenbart lidt opskræmt og forstærkede sine Skridt.

"Du vil vel ikke tage paa Hotel?" sagde han, næsten før de havde hilst paa hinanden.

"Jo," svarede Per. "Jeg anser det under de forhaandenværende Forhold for rigtigst ikke at gøre Ulejlighed derhjemme."

"Men der er gjort et Værelse istand til dig, og vi har god Plads. Mo'er vil sikkert tage dig det meget ilde op, dersom du lægger dig ind paa Hotel?"

"Ja ja – naar du mener det, saa – Vil De da skaffe mig en Drager."

De sidste Ord rettede han til Hotelkarlen. Hvorpaa han gjorde Eberhard et Spørgsmaal om Faderens Befindende.

"Fader har sovet siden iaftes. I det hele ligger han nu mest og døser. Han har i det sidste Døgn kun været ved Bevidsthed af og til."

Nu kom et Bybud ud fra Stationsbygningen sammen med Hotelkarlen, der gjorde et forventningsfuldt Skrabud for Per med Kasketten i Haanden. Per tilkastede ham et Kronestykke og gav den anden de fornødne Ordre med Hensyn til sine Rejsesager.

Eberhard var imidlertid traadt lidt til Siden; med et stjaalent Blik mønstrede han Pers Dragt under synlig Uro. Da han opdagede Gamasjerne, fik hans Ansigt et formelig betuttet Udtryk.

"Jeg foreslaar, at vi gaar bag om Haverne," sagde han og vilde slaa ind paa en Sti, der førte til Præstegaarden langsmed Byens Udkant, og hvor der i Almindelighed ingen Mennesker gik.

Per gjorde Indsigelse.

"Den Vej er jo meget længere – og jeg er træt."

"Naa ja, – som du vil," svarede Eberhard med den Stramning af Munden, hvormed han plejede at tilkendegive, at han fandt det under sin Værdighed at forhandle.

Tavse gik de to Brødre ved Siden af hinanden ind gennem Hovedgaden.

Eberhard gjorde ham et Spørgsmaal om Rejsen; men Per var bleven tankefuld og hørte ham ikke. Han følte denne sin vedvarende, ja uafhjælpelige Afhængighed af den lille snuskede Bondeby som en Ydmygelse. Særlig oprørte det ham, at Forholdet var saa ganske uden Gensidighed. Den hjulbenede Købmand Hjerting, som stod der i sin Port i hvid Lærredsfrakke, med Trætøfler paa Fødderne og sølvbeslaaet Merskumspibe; den blegfede, rødhaarede Barber Siebenhausen, der – ganske som i gamle Dage – hang ud af det aabne Vindu for at kigge efter Tjenestepigerne; den offentlige Udraaber, hvis Trommehvirvler og Kællingestemme han hørte inde fra en Tværgyde – alle havde de en Part i ham, uden at han betød det allermindste for dem.

Men nu drejede de ind i den Sidegade, hvor Præstegaarden laa. Det første Glimt af den mørke Murkolos med den underlige Fængselsport men navnlig Synet af den barkbestrøede Stenbro fik hans Hjerter til at banke. Dette, at han om et Øjeblik skulde gense sin Moder og staa ved Faderens Dødsseng, greb ham pludselig paa en Maade, han ikke havde været forberedt paa.

Hun gik stille bort, idet hun lukkede Døren efter sig med begge Hænder, for at Laasen ikke skulde smække. Eberhard havde i Forvejen forladt Stuen, og for ikke at blive ene med den fremmede Broder forsvandt nu ogsaa Tvillingerne, idet de smuttede ud ad Døren til Køkkenet.

Per rejste sig, og uden selv at vide af det gik han et Par Gange op og ned ad Gulvet. Saa stillede han sig hen ved et af Vinduerne, der vendte ud mod den lille Græsplæne med nogle forkrøblede Træer, som udgjorde Præstegaardens Have. Hjertet trommede mod hans Side, og Tankerne flakkede raadvildt om efter et Selvforsvar.

Men som han stod der og med Ligegyldighed betragtede den lille solforladte, af høje Brandmure omhegnede Grønning, genvandt hans Sind lidt efter lidt sin Holdning, og hans Tanke blev atter klar. Han havde her fundet den Retfærdiggørelse, han søgte. Netop i denne Følelsesløshed, hvormed han gensaae sin Barndoms første Legeplads, 37 laa hans Frikendelse. Han var ikke Nogen her noget skyldig. Ikke et eneste godt Minde, ikke en eneste lys Erindring knyttede der sig for ham til disse Mure, bag hvilke han i femten Aar havde følt sig som en Fange. Og ikke nok med det! Det gik i disse Øjeblikke op for ham – og der jog ham flygtig en ganske fremmed Følelse, en vild og klagende Sørgmodighed gennem Sindet – hvorledes Skyggen fra disse Mure havde formørket ham Tilværelsen og forbitret ham Glæden ogsaa i alle de Aar, der fulgte efter.

Alt som hans Øjne vænnedes til Stuens Mørke, traadte den Sovendes Ansigtstræk og hele udtærede Skikkelse tydeligere frem for ham. Han saa, at Faderen havde bevaret sit store Haar, som dog under Sygdommen havde mistet al Farve. Ansigtet derimod var bleven mørkt, næsten bronzeagtigt, og der saaes ikke en Bevægelse i det, skønt et Par Fluer stadig kresede om det og nu og da kravlede om paa Panden eller Kinden. Det var, som om allerede Evighedens Fred hvilede over de lukkede Øjelaag.

Sygeplejersken, der havde staaet henne ved Servanten og skyllet en Svamp ud, gik nu bort med Vandfadet, og de to Søskende blev alene hos den Syge. Ingen af dem talte. Signe havde sat sig ned i en lav Armstol, som stod ved Siden af Sengen. Hun sad foroverbøjet, med Hænderne foldede paa sit Knæ, og betragtede Faderen med et næsten forklaret Udtryk af Kærlighed og Smerte. De store, lyse Øjne stod fulde af Taarer, og det trak om hendes Mund. Af og til førte hun med en blid Bevægelse Haanden hen gennem Luften over Faderens Ansigt for at holde Fluerne borte.

Paa eengang hørtes der noget krable henne ved Væggen. En Tapetdør, der førte ind til et bagved liggende Gæstekammer, blev lukket op, og Moderens lille, krumbøjede Skikkelse viste sig i den smalle Døraabning.

Signe, der havde rejst sig, hjalp hende derpaa til Sæde i Armstolen ved Siden af Sengen.

"Saa er du virkelig kommen, Peter Andreas," sagde hun her i en foroverbøjet, halvt bortvendt Stilling og med Haanden for Øjnene, som om hun alligevel ikke rigtig taalte Synet af ham. "Hvorfor kom du ikke før? ... Nu er det maaske for silde."

Der var noget i dette Udbrud, der fik Per til at lytte. "For silde" – tænkte han. De havde altsaa virkelig til det sidste haabet paa en Forsoning. De havde opfattet hans Hjemkomst som en Bodsgang – –.

Moderen begyndte igen at tale; men i det samme kom Sygeplejersken ind fra Dagligstuen tilligemed en ældre Mand.

Det var Huslægen, der kom paa sit daglige Formiddagsbesøg. Paa et Tegn fra Moderen trak Signe og Per sig bort, og Sygeplejersken lukkede Døren til efter dem.